

Remissvar

Datum	2024-02-12
Diarienummer	STOK 2023/502
Sida	1(5)
Handläggare	VD-stab
Godkänd av	VD

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till:
fo.ssk@regeringskansliet.se

Yttrande över utredningen En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50), Dnr: Fö2023/01478

Remissen

AB Stokab ("Stokab") har tagit del av utredningen *En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)* ("Utredningen"), vilken har varit ute på remiss från Försvarsdepartementet för yttrande senast den 31 december 2023.

Med försörjningsberedskap avses verksamhet som syftar till att i fred och krig upprätthålla försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för befolkningens överlevnad samt för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller att bidra till det militära försvarets förmåga. Försörjningsberedskapen omfattar såväl statlig som privat, regional och kommunal verksamhet. I betänkandet framgår att ansvaret för att planera och skapa en beredskap för samhällets mest nödvändiga varu- och tjänsteförsörjning i allvarliga krissituationer och höjd beredskap måste vila på staten i första hand. Detta gäller även ansvaret för finansieringen av de åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen som staten prioriterar.

I betänkandet föreslås bland annat att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ("MSB") ska bli ansvarig för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. En av huvuduppgifterna för den nationella samordningsfunktionen föreslås bli att ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster.

Beredskapsmyndigheterna och vissa sektorsansvariga myndigheter enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap föreslås ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella försörjningsanalysen. I arbetet ingår att kartlägga och analysera leveransförmågan hos de företag som bedöms vara av särskild vikt för försörjningsberedskapen. Analyserna ska vid behov innehålla

förslag på åtgärder som bör vidtas för att trygga försörjningen av de varor och tjänster som omfattas av analysen. Den ska göras med utgångspunkt i beredskapsmyndigheternas behovsanalyser.

Post- och telestyrelsen ("PTS") föreslås som sektorsansvarig myndighet inom området elektronisk kommunikation.

Inledning

Stockholms stad har, genom Stokab, byggt ett operatörsneutralt fibernät som når drygt 90 procent av hushållen, det vill säga i stort sett samtliga flerfamiljshus, och i princip 100 procent av företagen i Stockholm. Stokab tillhandahåller endast svartfiber som upplåts på likvärdiga villkor till marknadens aktörer (enbart B2B). Stokab är således ett renodlat grossistföretag. Stokab har för närvarande cirka 900 kunder (företag och organisationer), varav över 100 operatörer och tjänsteleverantörer, i sitt nät.

Stockholms stad och Stokab har alltid betraktat fibernätet som en grundläggande samhällsviktig infrastruktur, likt vägar. Elektroniska kommunikationsnät och -tjänster utgör en grundläggande funktion för att dagens samhälle ska fungera. I princip samtliga sektorer i samhället är beroende av säker och pålitlig elektronisk kommunikation, då allt fler tjänster och samhällsfunktioner förlitar sig på datatrafik via fungerande nät och tjänster för allt från sjukvård till försörjning av livsmedel och dricksvatten. Samhället är därför beroende av tillförlitliga elektroniska kommunikationstjänster som fungerar även om samhället drabbas av stora påfrestningar, vilket exemplifierades under pandemin. Elektroniska kommunikationer är dessutom av stor vikt för Sveriges totalförsvarsförmåga.

Nedan följer Stokabs övergripande synpunkter på förslagen i Utredningen på utvalda avsnitt.

Stokabs synpunkter

Stokab välkomnar som helhet de förslag som presenteras i Utredningen och bedömer att dessa ämnar stärka samhällets förmåga att upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för befolkningens överlevnad, för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller för att bidra till det militära försvarets förmåga.

Staten bär ansvaret för totalförsvaret och försörjningsberedskapen

Stokab delar Utredningens bedömning att det i första hand är staten som bär ansvaret för totalförsvaret och försörjningsberedskapen samt att företagen inte ska finansiera beredskapen för händelser som i första hand bedöms som krigstida. Stokab har vidare inga synpunkter på de övergripande finansieringsprinciperna som redogörs för i Utredningen, utan anser att dessa är rimliga.

När det specifikt gäller sektorn elektroniska kommunikationer finns det idag en så kallad bredskapsavgift, vilken är reglerad i lagen om elektronisk kommunikation. Utredningen konstaterar att beredskap för elektroniska kommunikationer, där kostnader för beredskapsåtgärder som tar sikte på fredstida krissituationer, skulle kunna bäras av ett visst kollektiv (avgiftskollektivet för beredskapsavgiften i exemplet), medan finansieringsansvaret för åtgärder som avser krigstida förhållanden skulle bäras av ett annat (hela skattekollektivet över statens budget i samma exempel). Ett problem kan dock vara gränsdragningen om vem som ska finansiera. Exempelvis kan en förberedande åtgärd vara oberoende av den hotnivå som råder eftersom den ska skydda mot en viss typ av störning. Den förberedande åtgärden förbättrar förutsättningarna att hantera störningen i en krissituation i fredstid och även i krigstid. Det innebär att möjligheten att försöka dra en gräns mellan hotnivåerna för att bestämma vem som bör ha finansieringsansvaret för den förberedande åtgärden försvåras. Stokab instämmer med ovanstående resonemang.

Stokab har inget att invända mot dagens beredskapsavgift, utan anser att den har fungerat väl och bidragit till att stärka beredskapen inom sektorn som helhet. Det är dock viktigt att beredskapsavgift är skälig för sektorn och inte utgör ett instrument för att finansiera statens kostnader för åtgärder som avser krigstida förhållanden.

Funktion med ansvar för samordning

Stokab tillstyrker förslaget att MSB ska ansvara för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Det är ett uppdrag som ligger väl i linje med myndighetens kärnverksamhet. När det gäller arbetet med att lägga grunden för en nationell försörjningsanalys är en god samverkan med de sektorsansvariga myndigheterna (se nedan) avgörande.

Sex beredskapssektorer

Stokab instämmer med Utredningens förslag att elektroniska kommunikationer ska utgöra en av de sex beredskapssektorer som ska utföra arbetet med försörjningsanalys. Detta eftersom elektroniska kommunikationsnät och -tjänster utgör en grundläggande funktion för att dagens samhälle ska fungera. I princip samtliga sektorer i samhället är beroende av säker och pålitlig elektronisk kommunikation, då allt fler tjänster och samhällsfunktioner förlitar sig på datatrafik via fungerande nät och tjänster för allt från sjukvård till försörjning av livsmedel och dricksvatten.

Sektorsansvariga myndigheter

Stokab välkomnar Utredningens förslag att PTS ska vara sektorsansvarig myndighet och ansvara för sektorn elektroniska kommunikationer gentemot MSB. PTS är den myndighet som bevakar områdena elektronisk kommunikation i Sverige och har således god kännedom om sektorn samt etablerade kommunikationskanaler med aktörerna, vilket är en förutsättning för att kunna kartlägga och analysera sektorns leveransförmåga samt att arbeta fram adekvata behovs- och försörjningsanalyser. Detta arbete kommer att vara

utmanande ur flera perspektiv, inte minst när det gäller den informationsinhämtning och informationsdelning som behöver ske från, respektive med, sektorns aktörer. I detta avseende önskar Stokab särskilt betona vikten av säkerställandet av sekretess, eftersom information rörande aktörers beredskapsförmågor som utgångspunkt är mycket känslig. Därutöver är information om aktörers ekonomiska verksamhet som utgångspunkt känslig ur ett affärs-/konkurrensperspektiv.

Övrigt

I övrigt instämmer Stokab med vad som anförs i Stockholms stads remissvar och Svenska stadsnätets remissvar.